

בתי המשפט

תא 554/00
פס"ד 4.8.02

בבית המשפט המחוזי בחיפה

בפני כבוד השופט גדעון גינת

בעניין: 1. Autodesk, Inc.

חברה המאוגדת בארצות הברית

2. Microsoft Corporation

חברה המאוגדת בארצות הברית

ע"י ב"כ עוה"ד סורוקר - אגמון

התובעות

-נגד-

1. ב.א.ב. תכנון ופיתוח הנדסה בע"מ (ח.פ. 51.152598)

2. אברהם בן דוד (ת.ז. 026732842)

ע"י ב"כ עוה"ד אבנר פרידמן

הנתבעים-

התובעים שכנגד

-נגד-

1. Autodesk, Inc.

חברה המאוגדת בארצות הברית

2. Microsoft Corporation

חברה המאוגדת בארצות הברית

ע"י ב"כ עוה"ד סורוקר-אגמון

3. ערן סורוקר, עורך-דין

4. יונתן אגמון, עורך-דין

5. אריאל כ"ץ, עורך-דין

הנתבעים שכנגד

הנ' 3-5 ע"י ב"כ עוה"ד יעקב קלדרון

בשם התובעים והנתבעות שכנגד 1 ו-2: עו"ד ערן סורוקר + עו"ד ע. סידס

בשם הנתבעים שכנגד 3-5: עו"ד יעקב קלדרון

בשם הנתבעים: עו"ד אבנר פרידמן

פסק דין

1

1. תביעה בגין הפרה נטענת של זכות יוצרים בתוכנות למחשב. לאחר עיון

3 החלטתי להעתר לתביעה ולחייב את הנתבעים בפיצוי הסטטוטורי הקבוע

4 בפקודת זכות יוצרים.

5

בתי המשפט

תא 554/00
פס"ד 4.8.02

בבית המשפט המחוזי בחיפה

בפני כבוד השופט גדעון גינת

התביעה

- 1
2. ביום 28.3.00 הוגשה התובענה הנוכחית. התובעות חברות תוכנה מהידועות
- 3 בתבל. הן משקיעות עמל וממון רב בפיתוח תוכנות ובשיווקן. בתביעה נטען,
- 4 כי הנתבעים העתיקו תוכנות מקוריות של התובעות ועשו בהן שימוש,
- 5 במשרדיהם לצרכים עיסקיים. התובעות טוענות, כי התובעת 1 היא הבעלים,
- 6 בין היתר, של תוכנת השרטוט והאדריכלות הידועה בשם AutoCad ובסימני
- 7 המסחר הנילווים לה. לגבי התובעת 2 נטען, כי היא הבעלים של זכות היוצרים
- 8 בתוכנת ההפעלה Windows 95, בחבילת התוכנות Office 97 ובסימני המסחר
- 9 הנילווים לחבילה זו.
- 10 בשלב הגשת הראיות קבלתי תצהירים מאת Kevin Lara מטעם התובעת 1
- 11 ומאת Jeffrey Steinhardt מטעם התובעת 2 המאשרים את בעלותה של כל אחת
- 12 מהתובעות בזכות היוצרים בתוכנות, ובסימני המסחר נשוא התביעה. בשלב
- 13 הסיכומים לא חלק יותר בא-כוחם המלומד של הנתבעים על זכויות אלה של
- 14 התובעות.

סעד זמני / חיפוש ותפיסה

- 15
3. במקביל להגשת התביעה עתרו התובעות בכתב למתן סעדים זמניים. כבר
- 16 באותו שלב היו בידי התובעות ראיות לכאורה להפרת זכויותיהן, ראו תצהירו
- 17 של החוקר המתמחה גיל אברהמי מיום 19.3.2000 המדווח על ממצאיו בביקור
- 18 במקום עסקיה של הני 1 בתאריך 19.3.00. בהחלטה, במעמד צד אחד, נעתרתי
- 19 לבקשות, נתתי צווי מניעה זמניים וכן מונו עורכי דין מטעם התובעות ככונסי
- 20 נכסים זמניים לצורך כניסה למשרדי הנתבעים, בדיקה של המחשבים
- 21 הנמצאים שם ובירור השאלה האם נמצאים במחשבי הנתבעים תוכנות
- 22 מועתקות מאלה של התובעות. הפעילות של כונסי הנכסים תועדה בכתב וגם
- 23 בצילום של קלטת וידאו, שהוגשה מאוחר יותר לתיק.
- 24 בפרוטוקול שנערך במעמד החיפוש כתב הכונס הזמני עו"ד ערן סורוקר:
- 25 "היום, יום 3.4.2000 בוצע צו כינוס נכסים זמני לפי החלטת כבוד השופט
- 26 גינת מיום 28.3.2000, במשרדי חברת ב.א.ב. תכנון ופיתוח הנדסה בע"מ
- 27

בתי המשפט

תא 554/00
פס"ד 4.8.02

בבית המשפט המחוזי בחיפה

בפני כבוד השופט גדעון גינת

(הפועלת תחת השם המסחרי תופ הנדסה) הממוקמים בסמוך לצומת הצ'ק פוסט.
עם תחילת ביצוע הפעולה הוצגה ההחלטה בפני מנהל העסק - המשיב 2 - מר אברהם בן דוד. הוצע למר בן דוד לקבל מסמכי בית משפט ולחתום על אישור מסירה. רק לאחר קבלת ייעוץ משפטי ניאות מר בן דוד לחתום על אישורי המסירה וקיבל לידי את מסמכי בית המשפט עבור המשיבים. במהלך ביצוע הצו בוצע מיפוי של מחשבי העסק והורידו לדיסקטים נתונים אודות התוכנות שהותקנו על גבי המחשב (Registry) ולגבי התוכנות בהן נעשה שימוש בפועל (Mapping).
הוצע למר בן דוד לבדוק העתקה למדיה מגנטית של הדיסקטים המשקפים את מצב התוכנה מר בן דוד סירב.
בעסק היו מספר חדרים נעולים. הצעתי למר בן דוד לפתוח את החדרים וללוות את אנשי המחשבים מטעמי כך שנוכל לבצע את הצו. מר בן דוד לא קיבל את הצעתי זו ולא שיתף פעולה.
למרות סמכותי לפי סעיף 3.3 לבקשה החלטתי שלא לפרוץ לחדרים הנעולים.
במהלך הביצוע מסר לידי מר בן דוד העתקי רשיונות וחשבוניות בגין רכישת תוכנות של החברות המבקשות, כפי שנמצאו על ידו בעסקו המסומנים "C-A". במהלך ביצוע הפעולה סירב מר בן דוד לשיתף פעולה ואף הזמין ניידת משטרה בתאנת שווא של "פריצה לעסק".

עו"ד ערן סורוקר

עדים לביצוע צו הכינוס:

רמי סלמן, עו"ד עידן סידס, רס"מ אלכסנדר קיבנשטין מ.א. 562082

כונסי הנכסים מסרו הודעה בכתב נוספת לתיק ביום 3.12.00 ובה כתבו:

- 1" ביום 28.3.2000 מינה כבוד בית המשפט את הח"מ ככונסי נכסים לפי הסמכויות המפורטות בבקשה במסגרת בש"א 4894/00.
- 2" ביום 3.4.2000 בוצע צו הכינוס בהתאם להחלטת כבוד בית המשפט.
- 3" ביום 5.4.2000 הגישו כונסי הנכסים דיווח לכבוד בית המשפט אודות ביצוע צו כינוס הנכסים הזמני.
- 4" במהלך ביצוע צו הכינוס נערך פרוטוקול המתאר בפרוטרוט את פעולות הכינוס. בנוסף נערך תרשים המתאר את מיקום המחשבים במשרדי המשיבה מספר 1, ב.א.ב. תכנון ופיתוח הנדסה בע"מ (להלן: "תו"פ"). עותקים ממסמכים אלו נמסרו למשיבים עם סיום פעולת כינוס הנכסים.
- 5" ביצוע הצו ערך כשעתיים ומחצה. טרם תחילת ביצוע פעולות רישום התוכנות הקיימות בתו"פ המתין כונס הנכסים כמחצית השעה וזאת כדי להתחיל לבצע את הצו תוך שיתוף פעולה. למרות המתנה זו וחרף העובדה כי הח"מ אף שוחח עם עורך דין מטעם המשיבים סירבו המשיבים לשיתף פעולה ואף ניסו למנוע מהכונס את פעולת הכינוס.
- 6" במהלך ביצוע הצו הועתקו לדיסקטים קבצי מחשב המכילים מידע אודות התוכנות המותקנות על גבי מחשבי הנתבעים. ביצוע העתקת הקבצים הוא הליך פשוט שאינו מחייב הרצת תוכנה כלשהי על גבי מחשבי הנתבעים.

בתי המשפט

תא 554/00
פס"ד 4.8.02

בבית המשפט המחוזי בחיפה

בפני כבוד השופט גדעון גינת

עם סיום בדיקת המחשבים הוצע לנתבע 2 לערוך העתקה למדיה מגנטית מהדיסקטים שהוכנו, אך הוא סירב.

"7. העתקת מידע זה נועדה מחד למלא אחר מטרת החוק לתפיסת ראיות אשר קיים חשש סביר להעלמתן ולאפשר מאידך את המשך עבודתם של הנתבעים. המחשבים עצמם, אשר לא נגרם להם כל נזק ואשר לא נגרע מהם דבר, נותרו בחזקת הנתבעים. כונס הנכסים לא העתיק ולא עיין בתוכנות המותקנות על גבי מחשבי הנתבעים. כונס הנכסים לא העתיק ולא עיין בקבצים התוכניים המצויים במחשבי הנתבעים. כונס הנכסים לא הסיר ממחשבי הנתבעים כל תוכנה שהיא. כונס הנכסים לא הוסיף ולא העתיק דבר למחשבי הנתבעים.

"מהדיסקטים אשר מצויים בידי כונסי הנכסים הופק מידע אשר משקף תמונת מצב ראשונית, מקדמית וחלקית לגבי התוכנות אשר היו מותקנות על מחשבי הנתבעים ביום ביצוע צו הכינוס, יצוין כי מספור המחשבים נעשה לפי התרשימים המצורפים כנספח "ב" להודעה זו.

...
24. "סה"כ נכון ליום עריכת הודעה זו נמצאו התוכנות הבאות:

1. 11 עותקים מחבילת תוכנות "Office" הכוללת תוכנות מסוג "Excel", "Word", "Outlook" ו-"Powerpoint" מתוצרת התובעת מספר 2.
2. 1 עותק של תוכנה מסוג "Visual" מתוצרת התובעת מספר 2.
3. 10 עותקים של תוכנה מסוג "Autocad 14" מתוצרת התובעת מספר 1.
4. 10 עותקים של תוכנה מסוג "Plus!" מתוצרת התובעת מספר 2.
5. 16 עותקים של מערכת הפעלה מסוג "Windows" מתוצרת התובעת מספר 2.
6. 4 עותקים של תוכנה מסוג "Windows NT Station" מתוצרת התובעת מספר 2.
7. 1 עותק משל תוכנה מסוג "Windows NT Server" מתוצרת התובעת מספר 2.

25. "במהלך החיפוש הוצגו בפני כונסי הנכסים שלושה רשונות שנחזו להיות תקפים: לחבילת תוכנות "Office", למערכת הפעלה "Windows" ולתוכנת "Autocad 12". רשיונות נוספים לא נמסרו לידי הכונס עד ליום כריכת דין וחשבון זה.

במסגרת הראיות, שהוגשו בשלב מאוחר יותר על ידי בעלי הדין, הציגו התובעות חוות דעת מיום 17.5.01 של מנחם דולינסקי, דוקטורנט בלימודי מידע ובעל תואר שני בתחום זה. הוא בדק את הדיסקטים אליהם הועתקו קבצי המחשב שהורדו ממחשבי הנתבעים במהלך החיפוש והתפיסה מיום 3.4.00. המומחה נתבקש לקבוע האם במחשבים שנבדקו מצויים תוכנות אשר זכויות היוצרים בהן שייכות לתובעות. המומחה השיב על השאלה שהוצגה לו בחיוב. בנספח 3 לחוות דעתו נמצאת "טבלת סיכום ממצאים" המראה שורה ארוכה של תוכנות של התובעות, שנמצאה בדיסקטים שהועברו אליו לבדיקה.

בתי המשפט

תא 554/00
פס"ד 4.8.02

בבית המשפט המחוזי בחיפה

בפני כבוד השופט גדעון גינת

1
2 אם, ההנחה היא, כי הדיסקטים שהועברו למומחה דולינסקי לבדיקה
3 משקפים את מצב מחשבי הנתבעים במועד "ביקור" כונסי הנכסים במשרדי
4 הנתבעים, הרי יש בחוות דעתו של המומחה הנ"ל כדי לבסס את טענת הפרת
5 זכות היוצרים שבפי התובעות.

ההגנה

6
7 4. הנתבעים הכחישו את כל טענות התובעות כלפיהם. הם טענו, כי לא העתיקו
8 תוכנות של התובעות, כי אפילו יש ראייה לכך, שתוכנות מועתקות נמצאו
9 במחשבים שבמשרדיהם, הרי אין זה אלה פרי קנוניה ותרמית שנציגים של
10 התובעות ואולי עובד לשעבר וממורמר של הנתבעים היה צד להן.

הסדר דיוני

11
12 5. במועד שנקבע לשמיעת המשפט, הגיעו בעלי הדין להסדר דיוני שבו נאמר:
13 "סורוקר + קלדרון + פרידמן:
14 הגענו, תוך שמירה על כל טענות שולחינו, להסדר דיוני כדלקמן:
15 1. הנתבעים יוכלו להגיש את הראיות הנוספות (כולל חוות דעת מומחה)
16 שלהגשתן עתרו בתיק בש"א 18534/01.
17 2. אחרי הגשת הראיות דלעיל יטענו עורכי הדין של בעלי הדין בע"פ לבית
18 המשפט על בסיס כלל התיעוד שהוגש לתיק דהיינו, תצהירים וחוות דעת של
19 כל בעלי הדין שהוגשו לתיק עד היום. בית המשפט ייתן פסק דין לגופו של
20 עניין לאחר שמיעת הטענות כאמור.
21 3. במסגרת הטענות בע"פ יהיו עורכי הדין רשאים להתייחס גם לבקשות
22 ביניים תלויות ועומדות ככל שלא הוכרעו עד היום, כולל בקשה להכריע
23 בעניין כזה או אחר בדחיפות. כן יוכלו לטעון טענות באשר למשקל הראיות
24 שבפני בית המשפט.
25 4. למניעת ספק, מוסכם בין בעלי הדין שפסק דינו של בית המשפט
26 יתייחס לכל השאלות השנויות במחלוקת ביניהם, ייתן בדרך הרגילה ויהיה
27 נתון לערעור בזכות בבית המשפט העליון".
28

29 6. משמעות ההסדר הדיוני היא, כי בעלי הדין ויתרו על חקירה שכנגד של
30 מצהירים ומי שנתנו חוות דעת לתיק. מבחינת הנתבעים, משמעות ההסדר
31 הדיוני היא, שלא ניתן לקבל את טענותיהם המתייחסות לתרמית, קנוניה או
32 מירמה מצד התובעות או נציגיהן, בשים-לב לכך, שטענות אלה הוכחו על-ידי
33 התובעות ועדיהן ואין כל ראייה התומכת בהן. בעל-דין המעלה טענה של

בתי המשפט

תא 554/00
פס"ד 4.8.02

בבית המשפט המחוזי בחיפה

בפני כבוד השופט גדעון גינת

1 מרמה, קנוניה או טענה דומה, חייב למצער בחקירה שכנגד של עדי בעל-הדין
2 כלפיו מועלית הטענה. משלא נעשה הדבר בענייננו, אין זאת אלא שהנתבעים
3 ויתרו עליה. לגבי מידת הסבירות שבטענות ההגנה של הנתבעים, אני מפנה
4 לחילופי הדברים עם בא-כוח הנתבעים במהלך סיכומיו בע"פ.
5 מעבר לאמור לעיל, הרי חלק נכבד מטענות ההגנה (טענות כנגד זכות היוצרים
6 של התובעות או בעלותן בסימני המסחר המתייחסים לתוכנות) נזנחו
7 בסיכומיו בע"פ של בא-כוח הנתבעים ואין, לכן, צורך לדון בהן.

הפרה

8
9 7. בחנתי את חומר הראיות שהוגש לתיק בהתאם למוסכם על ידי בעלי הדין
10 בהסדר הדיוני דלעיל. מצד אחד עומדות הראיות, שהגישו התובעות,
11 המצביעות על הפרה של זכויותיהן בתוכנות נשוא התביעה על ידי כך, שתוכנות
12 אלה הועתקו למחשבי הנתבעים וככל הנראה נעשה בהן שימוש לצורך
13 הפעילות העיסקית של הנתבעים. מנגד הגישו הנתבעים חוות דעת בכתב (בשא
14 18534/01) של ד"ר יוסף גיל (הוגשה לתיק ביום 25.12.01), שעיקרה התקפה
15 על התובעות, מעמדן בתחום ייצור והפקה של תוכנה, קביעה שהתובעות
16 מהוות מונופול בשוק, וכן טענה, כי ביצוע החיפוש והעתקת תוכנות ממחשבי
17 הנתבעים, שבוצע על ידי כונסי הנכסים לא נעשה בצורה מקצועית נאותה
18 באופן שניתן יהיה ללמוד מהם את דבר ההפרה לו טוענות התובעות.
19 הנתבעים הגישו אמנם תצהיר עב כרס של הנתבע 2 מתאריך 16.9.01, אלא
20 שהעיקר נעדר מתצהיר זה. אין בו תיעוד ברור המראה כי התוכנות שנמצאו
21 במחשבי הנתבעות נרכשו כדין או שניתנו לגביהן רשיונות כדין מאת התובעות.
22 כך, למשל, מצרף הנתבע 2 בסעיף 8.8. לתצהירו "למען שלימות התמונה"
23 חבילת מסמכים שהוא מכנה הרשיונות לכל התוכנות שברשות הנתבעים.
24 המצהיר מדבר על רשימת תוכנות ליום 1.2.2001, שהוא מועד שאינו רליבנטי
25 לענייננו. התובענה הוגשה, כזכור בסוף חודש מארס 2000 והחיפוש במשרדי
26 הנתבעים בוצע ביום 3.4.2000. אלה המועדים הרליבנטיים לענייננו ואליהם
27 לא התייחס הנ' 2 בתצהירו.

בתי המשפט

תא 554/00
פס"ד 4.8.02

בבית המשפט המחוזי בחיפה

בפני כבוד השופט גדעון גינת

1

2 לאחר ששמעתי את סיכומי עורכי הדין המלומדים בע"פ ביום 27.12.01 הגעתי
3 למסקנה, כי אין מנוס אלא לדחות את עמדת הנתבעות. הראיות מטעמן, אינן
4 אלא טענות נסיבתיות ולא ראיות חד משמעיות מצד מי שהמידע המלא הוא
5 בידיו ובשליטתו. הנתבעים ידעו והכירו את כל טענות התובעות כלפיהם, לכל
6 המאוחר, ביום ביצוע החיפוש. דבר לא מנע מהם להביא ראיה ברורה לגבי
7 התוכנות הנמצאות בכל המחשבים שבמשרדיהם במועד הרלוונטי. מדוע לא
8 נעשתה בדיקה כזאת מטעם הנתבעים על ידי מומחה לדבר יום אחד לאחר
9 ביצוע החיפוש? מדוע נתבקש ד"ר יוסף גיל להתייחס לעניין רק בחודש נובמבר
10 2001, כאשר המועד הרלוונטי הוא מרץ 2000? השאלה בפני בית המשפט היא
11 עובדתית גרידא: האם היו תוכנות מועתקות בעסק של הנתבעים בסמוך
12 לביצוע החיפוש? לשאלה זו הביאו התובעות ראיות של מי שערכו את החיפוש.
13 ראו התצהירים של ערן סורוקר (14.11.00), החוקר הפרטי גיל אביר
14 (13.11.01), והמוציא לפועל המוסמך רמי סלמן (13.11.01). האחרונים לא
15 נחקרו בבית המשפט. טענות בעל הדין שכנגד מבוססות על השערות ועל סימני
16 שאלה, כאשר אותו בעל דין יכול היה להביא ראיה ברורה מכיוון שהמחשבים
17 שבמחלוקת היו כל הזמן ברשותו ובשליטתו. ראו בהקשר זה גם הערתי בסעיף
18 13 סיפא להלן.

19

20 נקודה אחרונה זו יפה גם לעניין הטענה, כי לנתבעים רשיונות מאת התובעות
21 לתוכנות השונות. כפי שהראו התובעים יש פער בלתי מוסבר בין מספר
22 התוכנות המועתקות במחשביהם לבין מספר הרשיונות הדרוש. נקודה זו
23 היתה ברורה לכל אורך הדרך מאז תחילת ההליכים וחרף זאת לא השתנה דבר
24 מאז הגשת התביעה ועד למועד בו הוגשו ראיות הצדדים. הנתבעים אמורים
25 להחזיק הנהלת חשבונות מסודרת לפי הוראות מס הכנסה. הם הגישו תצהיר
26 של רואה החשבון של הני' 1 אפרים כץ (16.9.01) המפרט את ההפסדים
27 שלטענת הנתבעים נגרמו להם בעקבות פעילותם של כונסי הנכסים הזמניים.
28 במסגרת זו יש בידיהם בוודאי תיעוד מלא הנוגע לרכישת תוכנות או רישונות

בתי המשפט

תא 554/00
פס"ד 4.8.02

בבית המשפט המחוזי בחיפה

בפני כבוד השופט גדעון גינת

- 1 לעסקם. אם היו בידיהם רשיונות או אישורים נאותים לגבי התוכנות
2 שבמחלוקת, הרי היו יכולים להציגם, באופן מסודר ותוך התייחסות למצאי
3 התוכנות במועד הרליבנטי, בפני באי-כוח התובעות או בפני בית-המשפט ללא
4 כל קושי. מדוע לא הציג רואה-החשבון הנכבד את פירוט הוצאות הנתבעת 1
5 לרכישת תוכנה או לרכישת רשיונות לשימוש בתוכנה? משלא נעשה הדבר,
6 המסקנה הבלתי-נמנעת היא כי רשיונות, או תיעוד אחר המעיד על רכישה
7 כחוק של התוכנות, אינם בנמצא.
8
9 8. הנתבעים גם טענו, כי לאור מהות עיסקם, מספר התוכנות המועתקות אינו
10 סביר. טענה זו נסתרת על ידי העובדה, שהנתבעים רכשו כדין תוכנות מהסוג
11 הנדון לאחר תחילת ההליך הנוכחי. לכאורה, יש בכך כדי להצביע על אינטרס
12 של הנתבעים בשימוש בתוכנות הנ"ל.
13
14 9. אני מקבל, איפוא, את טענת ההפרה שבפי ב"כ התובעות שסוכמה על ידיו
15 בטענותיו בע"פ מיום 27.12.01 פרו' עמ' 27 שו' 3-15 כדלקמן:
16

17 "טענת ההפרה אדוני כפי שהיא מסוכמת בהודעה מטעם כונסי הנכסים
18 מיום 28 בנובמבר 2000, היא שעל גבי מחשבי הנתבעים היו מותקנות
19 התוכנות הבאות: 11 עותקים מחבילת תוכנות Office מתוצרת התובעת 2,
20 עותק אחד של תוכנה מסוג Visual מתוצרת התובעת 2, 10 עותקים של
21 תוכנה מסוג אוטוקד 14 מתוצרת התובעת 1, 10 עותקים של תוכנה מסוג
22 פלוס מתוצרת התובעת מס' 2, 16 עותקים של מערכת הפעלה מסוג
23 Windows NT מתוצרת התובעת 2, 4 עותקים של תוכנה מסוג
24 Windows NT Station מתוצרת התובעת 2, ועותק אחד של תוכנה מסוג
25 Server מתוצרת התובעת 2. עד עכשיו נכון להיום הרשיונות התקפים למועד
26 ביצוע הפשיטה 3.4.00 שהוצגו לנו הם בדיוק אותם רשיונות שהוצגו לנו בעת
27 הפשיטה, והם: רשיון אחד לתוכנת חבילות אופיס, רשיונות למערכת הפעלה
28 Windows ורשיון אחד לתוכנה מסוג אוטוקד 12 שזו גרסה ישנה של תוכנת
29 אוטוקד 14 שבכלל לא היתה מותקנת על מחשבי החברה. רשיונות נוספים
30 לא הוצגו מאז ועד היום."
31

32 התובעות מבקשות פיצוי ללא הוכחת נזק מכוח ההוראה שבפקודת זכות
33 יוצרים. הפקודה, כפי שתוקנה, מאפשרת קביעת פיצוי בסכום שבין 10000 ל-
34 20000 ש"ח, כאשר לפי נספח 3 לחוות דעתו הנ"ל של דולינסקי מדובר ב- 18

בתי המשפט

תא 554/00
פס"ד 4.8.02

בבית המשפט המחוזי בחיפה

בפני כבוד השופט גדעון גינת

1 תוכנות שונות, כלומר ב-18 הפרות שונות. ראו בהקשר זה גם הסיכום שערך
2 עו"ד יונתן אגמון בנספח א' מתאריך 3.4.00 לתצהירו מיום 14.11.00.
3
4 הנתבעים, לבד מטענותיהם הכלליות בדבר העדר הפרה וחוסר אמינות של
5 פעילות נציגי התובעות, טענות שנידחו על ידי, לא חלקו על הנתונים
6 המספריים דלעיל. גם לא היתה טענה, שאפילו נמצאו תוכנות מועתקות
7 במחשבי הנתבעים (בניגוד לטענה העיקרית של הנתבעים), כי אז אין בכך
8 הפרה במובן הפקודה.

פיצוי מכוח הפקודה

10 10. בפסק דיני (לו הסכימו השופטים י. גריל ו-ר. חפרי-וינוגרדוב) ב- עא (חי')

11 4886/99 אקו"ם נ' מאי מסעדות (4.10.00) כתבתי:

12 3". המערערת מבקשת לפסוק לה פיצוי ללא הוכחת נזק בהסתמך על
13 סעיף 3א' לפקודת זכות יוצרים 1924. לפי סעיף זה רשאי בית המשפט על פי
14 בקשת תובע (הבעלים של זכות היוצרים) לפסוק לו, לכל הפרה, פיצויים
15 בסכום שבין 10,000 ש"ח ל- 20,000 ש"ח. עמדת באת-כוחה המלומדת של
16 המשיבה 2 היא, כי בכל מקרה נתונה פסיקת הפיצוי הסטטוטורי לשיקול
17 דעת בית המשפט, וכן כי בנסיבות המקרה מן הראוי היה לפסוק פיצוי
18 הנמוך מזה הסטטוטורי.

19 ...
20 7". פירושו של השופט המלומד לסעיף 3א' לפקודת זכות יוצרים 1924
21 אינו נראה לנו. הסעיף מקנה לתובע את הזכות לתבוע פיצוי מכוח החוק בגין
22 הפרת זכותו. בענייננו אין מחלוקת בדבר עצם ההפרה. השאלה איננה האם
23 המערערת יכולה הייתה להוכיח את הנזק שנגרם לה בפועל. המחוקק אינו
24 מחייב אותה לתבוע נזק זה, אלא מקנה לה את האפשרות לתבוע פיצוי מכוח
25 החוק, במקום אותו נזק. תביעה לפיצוי מכוח החוק אינה התנהגות שלא
26 בתום לב. הנפגע, בענייננו המערערת, זכאי לפיצויים בגין ההפרה ללא צורך
27 בהוכחת נזק: ע"א 592/88 שגיא נ' ניניו פ"ד מו (2), 254, 264; ע"א 3616/92
28 דקל שירותי מחשב נ' חשב היחידה הבינקיבוצית לשירותי ניהול פ"ד נא (5)
29 337, 342, 350; ע"א (ת"א) 753/94 חדשות נ' הולגר, סעיף 19 (דינים ועוד);
30 ת"א (נצ') 831/90 סאדר נ' אלקטו פ"מ נ"ד (1), 177, 185 ד'-ה'; ת.א. (שלום
31 ת"א) 46/94 אקו"ם נ' י.ט. גזית י-ם (השופטת ח. ינון, 25.12.97, תקדין).

32 ...
33 "בעניין ע"א 3616/92 דקל הנ"ל ציינה השופטת שטרסברג-כהן, בעקבות
34 פסיקה בארה"ב, "כי גם כאשר ברור שהתובע לא סבל כלל נזק ממשי
35 והנתבע הרוויח מעט מאוד מן ההפרה, יש לפסוק פיצוי סטטוטורי, אם כי,
36 במקרה זה, יטו בתי המשפט לפסוק פיצוי בשיעור המינימלי הקבוע בחוק"
37 (שם, סעיף 18 סיפא). בהמשך צוין: "שיעור הפיצוי הסטטוטורי צריך לבטא
38 איזון נאות בין המטרה לפצות את התובע על נזקו לפי עקרונות נזיקיים לבין
39 המטרה ההרתעתית המופנית אל המפר. גמישות בבחירת התשתית לפסיקת

בתי המשפט

תא 554/00
פס"ד 4.8.02

בבית המשפט המחוזי בחיפה

בפני כבוד השופט גדעון גינת

הפיצויים, משרתת את תכלית חיובו של המפר זכות יוצרים של אחר, בצורה הטובה היעילה והצודקת ביותר..."

...
"לעניין מדיניות המחוקק המאפשרת מתן פיצוי לנפגע ללא הוכחת נזק ניתן להפנות, לשם השוואה, לדברי החקיקה הבאים: סעיף 11 (א) + (ב) לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה) תשל"א-1970, הדין בפיצויים ללא הוכחת נזק. ראו לעניין זה: גבריאלה שלו, דיני חוזים, מהד. שניה (ירושלים תשנ"ה) 586. לפי חוק איסור לשון הרע (תיקון מס' 6) תשנ"ט-1998 רשאי בית המשפט בתביעות לשון הרע לפסוק פיצוי ללא הוכחת נזק עד סכום של 50,000 ש"ח. חוק עוולות מסחריות תשנ"ט-1999 קובע בסעיף 13 כי בית משפט רשאי לפסוק לנפגע בגין כל עוולה לפי אותו חוק פיצויים בלא הוכחת נזק בסכום שלא יעלה על 100,000 ש"ח.

...
8" עיון בפסיקה בארה"ב ובדברי המלומדים שם, עליהם הסתמכו פסקי הדין בעניין ע"א 592/98 שגיא וע"א 3616/92 דקל הנ"ל, מראה כי גם שם נקבע שתובע, אשר זכות היוצרים שלו הופרה, זכאי, לפי בחירתו, הוא, לתבוע את הפיצוי הקבוע בחוק. כאשר התקיימו התנאים לפסיקת פיצוי זה, אין, בדרך כלל, בית המשפט חופשי שלא לפסוק את הפיצוי האמור. בית המשפט יכול לפסוק את הפיצוי המינימלי הקבוע, אך אין מקום לפסיקה של סכום נמוך מזה. "הפיצוי הסטטוטורי כשלעצמו איננו גבוה וקביעת גבול עליון וגבול תחתון לפיצויים, כובלת במידה רבה את ידי בית המשפט שאינו רשאי לחרוג מהגבולות שהותוו, לא כלפי מעלה ולא כלפי מטה." - ע"א 3616/92 דקל הנ"ל, סעיף 20 רישא, שם, עמ' 352 ג'.

9" בחיבור: Goldstein Paul, Copyright, vol. II, צוין, תוך פרשנות סעיף

(1)(c) 504 של Copyrights Act 1976, כי מקום שברור שהתובע לא סבל נזק של ממש והריווח של הנתבע קטן, יפסוק בית-המשפט את הפיצוי המינימאלי: שם, סעיף 12.2.1 טכסט לה"ש 19. לפי האסמכתאות המובאות שם, ראו למשל: Vincent Bly.v. Banbury (District Court, D. Pennsylvania), 231 USPQ 404 (1986), שם הייתה ההפרה טכנית גרידא, טעינת תוכנת מחשב לזיכרון זמני של מחשב. נפסק כי אין מקום, במקרה של הפרה, לפסיקה נמוכה מזו שלפי הרצפה הקבועה בחוק. המחברים המלומדים מציינים בין מטרות החקיקה הקובעת פיצוי ללא צורך בהוכחת נזק את הרצון להקל עם תובעים, לעודד את בעלי הזכות לתבוע מפירים ואת הצורך להרתיע מיפר בכוח. דברים דומים מובאים אצל: Boorstyn Neil, Copyright Law, para.10:16.

10" חרף הדברים הברורים בפסיקה שהובאה לעיל הרי אין הכרח לקבוע גם כאן כי לא ניתן לחרוג מסכום המינימום הקבוע בסעיף 3א' לפקודת זכות יוצרים. יכול להיות שישנם מקרים, שפסיקה בכיוון זה אפשרית, הגם שלא הובאה בפנינו כל אסמכתא לכך. אנו סבורים, שאפילו יש לבית המשפט שיקול דעת בהקשר זה (ואנו משאירים שאלה זו בצריך עיון), הרי בענייננו אין נימוקים המצדיקים הימנעות מפסיקת סכום הנמוך מהמינימום הקבוע בפקודה".

בתי המשפט

תא 554/00
פס"ד 4.8.02

בבית המשפט המחוזי בחיפה

בפני כבוד השופט גדעון גינת

11. התובעות טוענות, ויש טעם רב בדבריהן, כי במקרה הנוכחי אין הנתבעים זכאים לכל הקלה. מדובר בהעתקה של תוכנות, שנעשתה במסגרת של פעילות עסקית. מדובר בהעתקה בהיקף מסחרי, מדובר בבעל דין שלכל אורך הדרך כפר בטענות נגדו. מדובר בבעל דין, שהאשים את התובעות ואת נציגיהן בפעילות הגובלת בחוסר הגינות, זיוף ומירמה. בוודאי שגם בענייננו אין כל סיבה עניינית לפסיקה מתחת לרף התחתון הקבוע בפקודה, אפילו היה המחוקק קובע כי הדבר אפשרי.

החלטתי להתחשב, לפני משורת הדין, בכך שבמועד שנקבע לשמיעת הראיות הסכימו הנתבעים לקיום הדיון ללא חקירה של מצהירים, באופן ששאלת משקל הראיות והערכתן נמסר, למעשה, לשיקול דעתו של בית המשפט. אמרתי כבר לעיל, כי דרך דיונית זו היה בה, מבחינה מעשית, משום ויתור על עיקר טענות הנתבעים. לעניין הסעד הכספי, אני סבור, שמן הראוי שהסדר זה יזקף לזכות הנתבעים. גם בקביעת סכום הפיצוי למועד פסק-הדין, במקום למועד ההפרה או למועד סמוך, כפי שראוי היה לעשות, יש משום הקלה, לפני משורת הדין, לנתבעים. כן יש לזכור, כי התובעים לא חזרו בסיכומיהם על הדרישה לחייב בפיצוי גם בגין הפרת סימני המסחר שלהן הכרוכה בהעתקת התוכנות, וגם בכך יש משום הקלה לגבי הנתבעים.

מסקנתי היא, שאת חישוב הפיצוי מכוח הפקודה יש לקבוע על בסיס של 10000 ש"ח לכל אחת מ- 18 התוכנות המועתקות (ראו הטענות בפרוטוקול 27.12.01 עמ' 32 שו' 17).

התביעה שכנגד

12. הנתבעים הגישו ביום 10.1.01 כתב תביעה שכנגד (לאחר שכבר קודם לכן הוגש כתב הגנה, שלא במועד הקבוע לכך בתקנות סדר הדין האזרחי וללא קבלת רשות בהתאם) הן כנגד התובעות והן כנגד שלושה עורכי דין שייצגו את התובעות בהליכים כאן. עיקר הטענות בתביעה שכנגד מתייחסות לדרך פעילותם של כונסי הנכסים במהלך ביצוע החיפוש בתאריך 3.4.00. גם לגבי

בתי המשפט

תא 554/00
פס"ד 4.8.02

בבית המשפט המחוזי בחיפה

בפני כבוד השופט גדעון גינת

1 התביעה שכנגד חל האמור בהסדר הדיוני הנ"ל. עוד יש לציין שבתחילת הדיון
2 בע"פ בתאריך 27.12.01 אמר ב"כ הנתבעים כי "אנחנו נכונים למחוק את
3 הנתבעים 3-5 [קרי: עורכי הדין- ג.ג.] מכתב התביעה שכנגד בלא צו
4 להוצאות", פט' עמ' 25 שו' 9-10. עמדה זו מלמדת על הערכתו של ב"כ הנ' את
5 סיכוייה של התביעה-שכנגד.

6
7 13. כפי שצינתי לעיל לא מצאתי פגם בפעילות כונסי הנכסים במהלך ביצוע
8 החיפוש במשרדי הנתבעים. צפיתי בקלטת המתעדת את חלק הארי של
9 החיפוש הנדון (ושצולמה שלא בידיעת הנ'), ת/1, והדברים העולים ממה
10 שצולם והוקלט תומכים במסקנה זו. לגבי כל שאר הטענות שבכתב התביעה
11 שכנגד לא הובאו כל ראיות של ממש, להבדיל מטענות כלליות של הנתבע 2
12 בתצהיריו. גם כאן לא הובאו ראיות מכלי ראשון לגבי הטענות העובדתיות
13 שבפי הנתבעים. עוד יאמר, כי קביעותיי דלעיל בדבר הימצאות תוכנות
14 מועתקות במחשבי הנתבעים יפות גם לעניין התביעה שכנגד. אם כתוצאה
15 מהצורך להסיר את התוכנות המועתקות, לאחר ביצוע החיפוש, נגרמו
16 לנתבעים הוצאות, הרי אין להם אלא להלין על עצמם. גם העובדה שהיה
17 דיווח בעיתונות על ביצוע החיפוש ועל טענת התובעות, כי מדובר בתוכנות
18 מועתקות, אינו יכול לבסס טענה של לשון הרע כנגד הנתבעים-שכנגד משעה
19 שמדובר בדיווח התואם את העובדות.
20 במאמר מוסגר אני מציין, שבסעיף 14 לכתב התביעה שכנגד טענו הנתבעים כי
21 פנו לשירותיו של מומחה למחשבים "לשם החזרת המצב לקדמותו לרבות
22 בדיקת המחשבים והתקנה מחדש של התוכנות בהם". למותר לציין, שלא
23 מצאתי תצהיר של אותו מומחה למחשבים בדבר מצבת התוכנות בכל אחד
24 ממחשבי הנתבעים בכרך תצהירי עדות ראשית שהגישו הנתבעים ביום 16.9.01
25 לתיק.

26
27 14. מסקנתי היא שאין לתביעה שכנגד על מה לסמוך ואני דוחה אותה. כפי
28 שצינתי במהלך הדיון בע"פ, ספק אם היה מקום להגשת תביעה נגד עורכי-דין

בתי המשפט

תא 554/00
פס"ד 4.8.02

בבית המשפט המחוזי בחיפה

בפני כבוד השופט גדעון גינת

1 המייצגים את בעל-הדין שכנגד. הגשת תביעה כזאת, על בסיס התיעוד שהיה
2 בידי הנתבעים במועד הגשתה, מעלה את החשש, כי היא נועדה להטיל מורא
3 על באי-כוח התובעות ולמנוע מהם לפעול, למיטב הבנתם, כמייצגים של
4 התובעות. העובדה שבא-כוח הנתבעים חזר בו מהתביעה ברגע האחרון, אינה
5 מפחיתה את הנזק שנגרם בעצם הגשתה.
6
7 15. במהלך ישיבות קדם משפט בתיק זה ניתנו על ידי מספר החלטות בנושאים
8 דיוניים. חזרתי ועיינתי בהחלטות אלה, גם לאור כלל חומר הראיות שהוגש
9 וטענות עורכי-הדין ובשים לב להסדר הדיוני המוסכם. אינני מוצא לנכון
10 לשנות את החלטות הביניים הנ"ל.

11

טע

12

13 16. אני דוחה, איפוא, את התביעה שכנגד. התביעה בתיק העיקרי מתקבלת.
14 ניתנים בזאת צווי מניעה כמבוקש בעתירות שבסעיפים 48.1, 48.2 לכתב
15 התביעה. אני מחייב בזאת את הנתבעים, הדדית וסולידרית, לשלם לתובעות
16 פיצויים סטטוטוריים לפי פקודת זכות יוצרים בסך של 180000 (מאה שמונים
17 אלף) ש"ח, להיום. החלוקה בין התובעות לפי בעלותן בזכויות היוצרים
18 בתוכנות שהועתקו.

19

20 אני מחייב את הנתבעים, הדדית וסולידרית, לשלם לתובעות ולנתבעים שכנגד
21 את הוצאות המשפט בתביעה ובתביעה שכנגד לפי תקנה 513 לתקנות סדר
22 הדין האזרחי תשמ"ד-1984, בצירוף ריבית והפרשי הצמדה מיום הוצאתו
23 בפועל של כל פריט ועד לפירעון המלא בפועל. בגדר הוצאות המשפט גם
24 הוצאות כונסי הנכסים ועוזריהם בביצוע החיפוש מכוח ההחלטה הממנה
25 אותם וכן הוצאות הקלטת פרוטוקול בית-המשפט ותמלולו. עוד ישלמו
26
27

בתי המשפט

תא 554/00
פס"ד 4.8.02

בבית המשפט המחוזי בחיפה

בפני כבוד השופט גדעון גינת

- 1 הנתבעים, הדדית וסולידרית, לתובעות שכ"ט עו"ד בתביעה (ובתביעה שכנגד)
- 2 בסך 30000 (שלושים אלף) ש"ח + מע"מ, להיום, וכן ישלמו הנתבעים כאמור
- 3 שכ"ט עו"ד בתביעה שכנגד לנתבעים שכנגד 3-4-5 בסך 10000 (עשרת אלפים)
- 4 ש"ח + מע"מ, להיום.
- 5
- 6 ניתן והודע בפומבי היום כ"ו באב תשס"ב, 4 באוגוסט 2002, בהעדר ב"כ הצדדים.
- 7
- 8

שופט

9

חנה אוחנה / d00055400a.1